

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 1622/00

בפני:

כבוד השופט א' מצא
כבוד השופט י' קדמי
כבוד השופטת ד' דורנר

העותרים:

1. יואב יצחק
2. עגל הזהב עיתונות בע"מ

נ ג ד

המשיבים:

1. הנשיא אהרן ברק
2. השופט תאודור אור
3. שר המשפטים
4. מדינת ישראל
5. אליהו הורביץ
6. פרומדיקו בע"מ
7. בנימין יסלזון
8. אלכס אייזנברג

עתירה למתן צו על תנאי וצו ביניים

תאריך הישיבה:

ה' באדר ב' התש"ס (12.3.2000)

בשם העותרים:

העותר 1 בעצמו

בשם המשיבים 3-4:

עו"ד עוזי פוגלמן

בשם המשיב 5:

עו"ד צבי אגמון, מ' טולצ'ינסקי

בשם המשיבים 6-8:

עו"ד בועז אדלשטיין

פ ס ק - ד י ן

עיקר עניינה של עתירה זו הוא בבקשת העותר, כי השופט תאודור אור ייפסל מלדון בערעורו של המשיב 5 (ע"פ 1182/99) - וכפועל-יוצא מכך, גם בערעורם של המשיבים 6-8 (ע"פ 2606/99) ובערעורה של המדינה (ע"פ 1493/99) - על פסק-דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים בפרשת אישומים שנודעה בכינוי "פרשת פרומדיקו"; וזאת בשל קשריו החברתיים עם עורך הדין פנחס רובין, שבשלב הערעור צורף על-ידי המשיב 5 (אליהו הורביץ) לצוות הסניגורים שייצגו אותו בדיון לפני הערכאה הראשונה. בנוסף מבקש העותר, כי נשיא בית המשפט העליון ושר המשפטים יחויבו להכריז על תקפותם המחייבת של "כללי אתיקה שיפוטית,

תשנ"ג 1993- (להלן: **כללי האתיקה**), שפורסמו בשעתו על-ידי נשיא בית המשפט העליון בדימוס, מאיר שמגר, ושעל האמור בהם, בין היתר, מבסס העותר את עילתו הנטענת לפסילתו של השופט אור מלדון בערעורים.

רקע עובדתי

2. שלושת הערעורים נדונו, במאוחד, בפני הרכב השופטים תאודור אור, יעקב טירקל ויצחק אנגלרד. שמיעת הטענות לפני ההרכב נפתחה ביום 30/1/2000 וארכה חמישה ימים ברציפות. בתום שמיעת הטענות, בישיבת יום 3/2/2000, הודיע בית המשפט כי הוא דוחה את התיקים לעיון ולמתן פסק-דין.

ביום 6/2/2000, שלושה ימים לאחר שנשלמה שמיעת הטענות, שיגר העותר מכתב אל נשיא בית המשפט העליון, אל השופט אור ואל שר המשפטים, בו ביקש מהם לפעול (כלשונם, "איש איש כפי סמכותו") להפסקת השתתפותו של השופט אור בהרכב הדין בשלושת הערעורים. במכתב נטען, כי לעורך הדין פנחס רובין, שצורף בשלב הערעור לצוות סניגוריו של הורביץ (המשיב 5), יש קשרים חברתיים עם השופט אור; וכי בנסיבות העניין עולה החשד, כי עורך הדין רובין נשכר על-ידי הורביץ במיוחד בשל קשריו האישיים עם השופט אור, מתוך ציפייה שקשרים אלה עשויים להיטיב עמו בהליכי הערעור ובפסק הדין. העותר הוסיף, כי השתתפותו של השופט אור בהרכב הדין בערעורים, בהם מופיע פרקליט שיש לו עמו קשרי חברות, מנוגדת להוראה מפורשת בכללי האתיקה (פרק "השפיטה", כלל 1(ב)), הקובעת כי "שופט לא יישב בדין במשפט בו קירבה משפחתית או חברתית לבעל דין, לפרקליט המופיע בתיק או לעד מרכזי, או טיפול קודם בעניין נשוא הדיון לפני מינויו כשופט, עלולים ליצור מראית של חשש למשוא פנים". בהסתמכו על הוראה זו טען העותר, כי משנמנע השופט אור מלפסול את עצמו מיוזמתו, אף שלנוכח קירבתו החברתית לעורך הדין רובין עלולה השתתפותו בהרכב ליצור "מראית של חשש למשוא פנים", יש להביא לפסילתו.

3. נשיא בית המשפט העליון הודיע לעותר, כי הוא מאשר את קבלת מכתבו. שר המשפטים הודיע לעותר, כי אין בכוונתו להתערב בסוגיה הספציפית. ואילו השופט אור טיפל במכתבו של העותר כבבקשה המופנית לשופט כי יפסול את עצמו מלדון בעניין שלפניו. בהחלטת ההרכב, שלפניו נדונו הערעורים, הועבר מכתבו של העותר לתגובת בעלי הדין. באי-כוחו של הורביץ התנגדו לבקשת העותר והכחישו בתוקף את טענותיו, אודות מניעיו של הורביץ לשכור את שירותיו של עורך הדין רובין כסניגור נוסף מטעמו. בתגובת המדינה נאמר, כי "הנושא נתון להחלטת בית המשפט" וכי "התביעה הכללית לא ראתה לבקש פסילתו של מי מחברי ההרכב, ויש לה אמון בבית המשפט".

ביום 13/2/2000 שב העותר ופנה, אל נשיא בית המשפט העליון ואל השופט אור, במכתב נוסף, בו הגיב על תגובת באי-כוחו של הורביץ למכתבו הראשון, וחזר וביקש מן השופט אור לפסול את עצמו. בהחלטת ההרכב, הועבר גם גם מכתב זה לתגובת הצדדים. באי-כוחו של הורביץ, שחזרו וכפרו בטענות העותר, טענו, כי אף שהפנייה הפורמאלית אל עורך-דין רובין נעשתה בסמוך למועד שנקבע לקדם הערעור, הרי שהרעיון לצרפו לצוות הסניגורים עלה ונדון ביניהם, על רקע מומחיותו המיוחדת בסוגיות הנדונות בערעורים, זמן רב לפני שנקבע ההרכב שלפניו יידונו הערעורים. באי-כוח המדינה הודיעו, כי המדינה דבקה בעמדה אותה הביעה בתגובתה למכתב הראשון. ואילו בא-כוח המשיבים 6-8 הצטרף בתגובתו לטענות באי-כוחו של הורביץ, ואף ביקש לחזקן בכוח הידוע לו אודות נסיבות צירופו של עורך הדין רובין לצוות הסניגורים.

במכתבו השלישי, מיום 23/2/2000, אל נשיא בית המשפט העליון ואל השופט אור, טען העותר, כי כללי האתיקה מחייבים את השופט אור לפסול את עצמו מלדון בערעורים, גם אם עורך הדין רובין נשכר על-ידי הורביץ בתום לב ולא עקב שיקול זר.

החלטת השופט אור בטענת הפסלות

4. ביום 27/2/2000 החליט השופט אור לדחות את טענת העותר, כי עליו לפסול את עצמו מלדון בערעורים. בפתח החלטתו צוין, כי כל בעלי הדין, שנתבקשו להגיב על מכתביו של העותר, הביעו את אמונם בהרכב השופטים, ואיש מהם לא ביקש ואיננו מבקש את פסילתו. כן צוין, כי הסניגורים אף טרחו לפרט ולהבהיר, כי אין כל יסוד לטענת העותר, כאילו עורך הדין רובין צורף לצוות הסניגוריה בשל קשריו האישיים עם השופט. בהנמקתו לדחיית טענותיו של העותר פרש השופט אור את השקפתו ביחס לשאלת השפעתם של יחסי חברות, המתקיימים בין שופט לבין עורך-דין, על יכולתו של השופט לדון בעניין בו מופיע אותו עורך-דין, וביחס לשאלת תקפותם של כללי האתיקה. בהתייחסו לשאלה הראשונה, כתב השופט אור:

"הכלל הנוהג בפרקטיקה מאז ומתמיד הוא, שהכרות או יחסי חברות בין שופט לבין פרקליט, להבדיל מיחסי קירבה משפחתית ביניהם, אינם פוסלים שופט מלדון בעניין בו מופיע אותו פרקליט. פרקטיקה זו מקובלת לא רק בתרבות המשפטית שלנו, אלא גם בתרבות המשפטית האנגלית, האמריקאית, הקנדית וכן בתרבות של שיטות משפט אחרות. פרקטיקה זו מבוססת על ההנחה והניסיון, על פיהם אין חשש ממשי שחברות כזו תפגום באי התלות והנייטרליות בה נהג השופט. כך נוהגים חברי השופטים, וכך נהגתי אני עצמי גם בעבר, כולל במקרים בהם ייצג אותו עורך דין עצמו, עורך דין פנחס רובין, אחד מבעלי הדין. אני רואה עילה לסטות מנוהג זה בנסיבות המקרה.

"אין דומה מקרה בו חברו של שופט הינו צד לדיון או עד מרכזי בו למקרה בו חברו של שופט הינו פרקליט המופיע בפניו. במקרה הראשון, נדרש שופט לחוות דעה על מהימנות עדים שהם חבריו או לפסוק בעניין אישי שלהם, ועל כן עלול להיווצר חשש של ניגוד עניינים. במקרה

האחרון, עורך הדין אינו צד לדיון, מהימנותו אינה עומדת למבחן, וברור לכל שהוא אך מעניק את כישוריו ושרותיו המקצועיים לאחר, בעל הדין".

ובהתייחסו לכללי האתיקה, שעל אחד מהם סמך העותר את עמדתו, כתב השופט אור את הדברים הבאים:

"מר יצחק (קרי: העותר) מסתמך במכתביו על כלל הנמנה על כללי האתיקה שהועברו בשעתו על ידי נשיא בית המשפט העליון (בדימוס) מאיר שמגר אל כלל השופטים, על פיו 'שופט לא יישב בדיון במשפט בו קירבה משפחתית או חברתית לבעל דין, לפרקליט המופיע בתיק או לעד מרכזי, או טיפול קודם בעניין נשוא הדיון לפני מינויו כשופט, עלולים ליצור מראית של חשש למשוא פנים'.

"על כך יש להעיר, שכללים אלה, ובהם הכלל בעניין קשר של חברות בין שופט לבין פרקליט, לא קיבלו מעמד של כללים מחייבים, לא בדבר חקיקה ואף לא בהלכה הפסוקה. אפשר שראוי לקבוע כלל מחייב בעניין זה, יהיה הכלל כזה או אחר, כפי שייקבע לאחר דיון על ידי הגוף המוסמך לכך. אולם, כל זמן שאין כלל מחייב בעניין זה, מן הראוי לנהוג על פי הדין הקיים, כפי שהוא בא לידי ביטוי בפרקטיקה המקובלת על שופטים".

מסקנתו מן האמור היתה, כי "לא זו בלבד שעל פי הדין הקיים שופט אינו חייב לפסול את עצמו בשל קשר של חברות עם פרקליט, אלא שופט אף אינו רשאי לפסול עצמו אלא אם יש לכך עילה בדיון". במקרה הנדון לא מצא שקיימת הצדקה עניינית לכך. כן קבע, כי משהדיון בערעורים הסתיים והצדדים ממתינים לפסק הדין, ולאחר שכל בעלי הדין הודיעו כי מבחינתם אין עליו לפסול את עצמו מלדון בערעורים, הריהו סבור כי לא יהיה זה נכון והוגן כלפי בעלי הדין אם יחליט להוציא את עצמו מן המותב, דבר שיחייב לשוב ולדון בערעורים מתחילה. ובסיום החלטתו כתב השופט אור:

"הגעתי למסקנה שחובה עלי כשופט להשלים את המלאכה שהוטלה עלי בערעורים אלה. ברור מאליו, שכמו בכל עניין אחר, אפסוק אך ורק על פי עובדות המקרה, בהתאם לדיון, כפי שהבנתי ומצפוני יורו לי, וללא מורא".

העתירה נגד ההחלטה בטענת הפסלות

5. בחלקה הראשון של עתירתו משיג העותר לפנינו על החלטת השופט אור, לדחות את טענת הפסלות. חלק זה של העתירה מעורר, לפחות, שתי שאלות מיקדמיות: האחת, כלום לעותר, שאינו צד להליכי הערעורים, יש זכות עמידה בבקשה לפסילת שופט? והשניה, כלום בכך שהעותר העלה את טענת הפסלות רק לאחר שבית המשפט סיים את שמיעת הטענות בערעורים, בעוד שכל הצדדים להליכי הערעורים מתנגדים לבקשתו, אין כדי

להביא לדחיית עתירתו על הסף? די בהכרעה לחובת העותר, באחת מן השאלות, כדי להוביל לדחיית חלק זה של עתירתו על הסף. ודעתנו היא, כי בשתי השאלות יש להכריע לחובת העותר.

זכות עמידה

6. הזכות להעלות טענת פסלות מוסדרת בסעיף 77א לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984. מן העיון בהוראת הסעיף עולה, כי הזכות נתונה למי שהוא "בעל דין". כך, לכאורה, נובע גם מן החיקוקים המסדירים את סדרי הדיון בטענת פסלות ובערעור על החלטת שופט בטענת פסלות (ראו סעיפים 148-146 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, ותקנות 471א-471ג לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984). על רקע זה טענו באי-כוח המשיבים 5-8, בתגובותיהם לעתירה, כי לעותר אין זכות להישמע בטענה לפסלות שופט בהליך שהוא עצמו איננו בעל-דין בו. העותר, לעומתם, תולה את זכות עמידתו בעניין שיש לציבור בקיומם התקין של הליכים שיפוטיים.

7. אנו סבורים, כי הזכות לטעון טענת פסלות נגד שופט, על-פי ההסדר החוקי הקיים, נתונה רק לבעלי הדין בהליך השיפוטי שבגדרו מועלית הטענה. מכך אין להסיק, שלציבור אין עניין לגיטימי בתקינותם של ההליכים השיפוטיים. אלא שבעיקרון, עניינו של הציבור בתקינות ההליכים שלפני הערכאות השיפוטיות מובטח בדרכים אחרות, ובעיקר על-ידי עקרון פומביות הדיון. ואולם, גם אילו הנחנו, כי עקרונית יש מקום להכרה מסוימת בזכות העמידה של אדם מן הציבור, להעלות טענת פסלות נגד שופט בהליך שהטוען אינו צד לו, רואים היינו להגביל הכרה זו לאותם מקרים חריגים ונדירים, בהם נראה גלוי וברור שלבעלי הדין יש עניין שלא להעלות טענת פסלות, הנסמכת על עילה מוצדקת, והעניין שיש לציבור, שהטענה תועמד לבירור, גובר בבירור על עניינם של הצדדים להליך להימנע מהעמדתה לבירור. ובענייננו, לא שוכנענו כי פרשת הערעורים, בגדרה ביקש העותר להישמע בטענת פסלות, נמנית עם אותם מקרים נדירים שרק בהם - על-פי הנחתנו המסויגת - עשוי בית המשפט להכיר בזכות עמידתו של מי שאינו בעל-דין.

שיהוי בהגשת הבקשה ועמדת בעלי הדין

8. כלל ידוע הוא - וסעיף 146(ג), סיפא, לחוק סדר הדין הפלילי מורה על כך במפורש - כי המבקש לטעון טענת פסלות נגד שופט מצווה להעלות את טענתו מיד לאחר שעילת הפסלות נודעה לו (ראו החלטת הנשיא שמגר, בע"פ 2113/91 מדינת ישראל נ' יהודה, פ"ד מה(3) 790, בעמ' 791; והחלטת הנשיא ברק, בע"א 3863/97 הררי נ' לחמן, תקדין-עליון 97(2) 354, בפסקה 9 להחלטה). יתר על כן: מקום בו מועלית

הטענה באיחור, נדרש הטוען לעמוד במבחן "היכולת לדעת", ואין הוא יוצא ידי חובה אלא אם הראה כי גם בשקידה סבירה לא יכול היה לגלות ולדעת את דבר קיומה של עילת הפסלות במועד מוקדם יותר (השוו: ע"פ 1179/94 אשכנזי נ' מדינת ישראל, פ"ד מח(5) 320). טעמים של כללים אלה הוא, שהעלאתה של טענת פסלות בשלב מתקדם של ההליך, לאחר שבעלי הדין הביאו את כל או רוב ראיותיהם, או השמיעו את כל או רוב טענותיהם, עלולה לפגוע, לא רק בסדרי עבודתו של בית המשפט, אלא גם - ובכך טמון העיקר - באינטרסים חיוניים של בעלי הדין. פסילת השופט בשלב מתקדם של ההליך תחייב את פתיחתו של ההליך מחדש בפני שופט אחר. וההליך החדש, בו יוכלו הצדדים לשוב ולכלכל את מהלכיהם, בתחומי הבאת הראיות והטיעון המשפטי, על-פי לקחי ניסיונם בגלגולו הראשון של ההליך, יהיה בהכרח שונה מן ההליך המקורי. מכאן נגזרת התפיסה, שלא הרי טענת פסלות המועלית על סף ההליך, או סמוך לאחר תחילתו, כהרי טענת פסלות המועלית בשלב מתקדם של ההליך, לקראת או לאחר סיומו. וככלל, רשאי בית המשפט לסלק על הסף טענת פסלות רק בשל כך שהועלתה באיחור.

המועד בו העלה העותר לראשונה את טענת הפסלות היה, כזכור, שלושה ימים לאחר שהרכב השופטים, שלפניו נדונו הערעורים, סיים לשמוע את טענות הצדדים ודחה את התיקים לעיון. גם אם נניח, כי העותר חף משיהוי סובייקטיווי, באשר העובדות עליהן ביסס את טענת הפסלות נודעו לו, כפי שטען בעתירתו, רק "באחרונה", וכי בנסיבות העניין נמנע ממנו מלבררן מבעוד מועד, לא יהיה מנוס מן המסקנה, כי במועד בו הועלתה לקתה טענתו בשיהוי אובייקטיווי כבד. אפילו הוכר העותר כבעל זכות-עמידה, להעלות טענת פסלות נגד שופט בהליך שאיננו צד לו, קבלת טענתו, בנסיבות אלו, עלולה היתה להסב נזק כבד לצדדים המתדיינים, בכללם המשיבים 6, 7 ו-8 (המערערים בע"פ 2606/99) שטענת הפסלות כלל אינה נוגעת להם. לא למותר להטעים, כי כל המשיבים שהם בעלי-דין בערעורים הנדונים, בכללם המדינה, מתנגדים בתוקף לטענת הפסלות שהעלה העותר ומבקשים לדחות את עתירתו. ובנסיבות העניין יש לעמדותיהם משקל מכריע.

9. מהכרעתנו בשתי השאלות המיקדמיות מתחייבת המסקנה, שדין העתירה נגד החלטת השופט אור בטענת הפסלות להידחות על הסף. לנוכח מסקנתנו האמורה, מתייטר הצורך לדון בטענת הפסלות לגופה.

כללי האתיקה

10. בחלקה השני של העתירה מבקש העותר, כי נשיא בית המשפט העליון ושר המשפטים יחויבו לפרסם הצהרה בדבר תקפותם המחייבת של כללי האתיקה. אנו סבורים, כי גם חלק זה של העתירה איננו מגלה עילה

להתערבות בית המשפט. נתייחס בקצרה - ובמישור העקרוני בלבד - לשאלת תקפותם של כללי האתיקה, ובהקשר זה, גם למשמעות הכלל המורה לשופט כיצד לנהוג כשבינו לבין פרקליט המופיע לפניו יש יחסי חברות.

11. כללי האתיקה, שאוגדו ופורסמו על-ידי הנשיא בדימוס מאיר שמגר, במאי 1993, התבססו על דין-וחשבון של ועדה, בראשות הנשיא בדימוס משה לנדוי, ועל הצעות והערות של שופטים רבים, מהן שהוגשו בכתב ואף פורסמו, ומהן שהועלו על-פה במסגרת דיונים שהתקיימו בכנס ארצי של השופטים ובשני כנסים של נשיאי בתי המשפט. בפתח המבוא לכללי האתיקה מציין הנשיא שמגר, כי הכללים "משקפים את התפיסות הערכיות המונחות ביסוד מלאכת השפיטה" וכי הם "אף כוללים את תרגומם והתאמתם של העקרונות הללו לנסיבות המעשיות אליהן עשוי שופט להיקלע במציאות היומיומית". בסיום המבוא מטעים הנשיא, כי "הכללים ישמשו חומר מנחה ומדריך לכל מי שמצטרף למערכת השיפוט ומבקש ללמוד כלליה".

כללי האתיקה לא עוגנו בחקיקה. הם היו ונתרו, ככל שיועדו ונועדו להיות, "חומר מנחה ומדריך". בשאלה אם ועד כמה יש להם כוח משפטי מחייב, עשויות להיות דעות שונות. אך בדבר היותם בעלי משקל מוסרי רב, דומה שאין ואף לא יכולה להיות מחלוקת. כוחם של הכללים נובע הן מן ההכרה בסמכותו המוסרית של נשיא בית המשפט העליון, לקבוע הנחיות לאורחות ההתנהגות המצופים משופטים, והן מן העובדה שביחס למידות האתיות הראויות לשופטים, לא נקבעו ולא פורסמו כללים אחרים. ככל שידיעתנו מגעת, ציבור השופטים אכן מכיר בחשיבותם של כללי האתיקה, ורבים מן השופטים, המתלבטים בשאלה אתית, אכן נוטים ונוהגים לחפש בהם מענה לשאלה המטרידה אותם. אנו סבורים שגישה זו משקפת דרך ראויה ורצויה. כל עוד לא נקבעו כללים אחרים, ולא הוכרז על ביטולם או שינוים של הכללים הקיימים, חזקה על כללי האתיקה שיוסיפו להנחות את השופטים בשאלות בהן ייתקלו. אין משמעות הדבר, שבכל מקרה בו ינהג שופט שלא על-פי האמור בכלל מכללי האתיקה, יהיה זה נכון לייחס לו התנהגות שאיננה אתית. אלא שבגיבוש עמדתו, ביחס להכרעה שיש או עשוי להיות לה גם פן אתי, ראוי לשופט לייחס משקל גם להנחיה הבאה לידי ביטוי בכללי האתיקה.

12. מה משמעות הכלל המורה לשופט שלא לישב במשפט, כאשר "קירבה חברתית" בינו לבין פרקליט המופיע מטעם מי מבעלי הדין עלולה ליצור "מראית של חשש למשוא פנים"? למרות שהכלל, בו מובאת ההנחיה האמורה, מתייחס, בהינף אחד, גם לזיקות אחרות המקימות עילה לפסילתו של השופט (קירבתו המשפחתית או החברתית לבעל-דין או לעד מרכזי, קירבתו המשפחתית לפרקליט, או נגיעה שהיתה לו בעבר לנשוא הדיון), סבורים אנו, כי יש להבחין בין חלקיו. את חלקו של הכלל, העוסק ב"קירבה חברתית" בין השופט לבין פרקליט המופיע לפניו, אין, לדעתנו, לפרש כהנחיה לפסילה עצמית "אוטומטית" של השופט, אלא כהנחיה לשופט כי עליו לשקול אם, בנסיבות העניין הנתון המובא לפניו, הופעת פרקליט שהוא ידידו, או חברו הקרוב,

אינה עלולה להכביד על יכולתו לדון דין אמת, או להתפרש שלא כהלכה בעיני הציבור. כך, למצער, מתחייב מן הגישה, המקובלת עלינו, לפיה ראוי להחיל את המבחן הרגיל, של קיום אפשרות ממשית למשוא-פנים, גם ביחס לחלק מן הזיקות האישיות של השופט שבעבר נתפסו כמקימות עילה לפסילתו ה"אוטומטית" (השוו: ע"פ 1988/94 בראון נ' מדינת ישראל, פ"ד מח(3) 608, דברי השופט זמיר בעמ' 623).

אכן, יחסי ידידות וחברות, בין שופטים לבין פרקליטים, שלרוב נובעים מרקע אישי משותף או ממעורבות בפעילות מקצועית משותפת בעבר, הם נפוצים ומקובלים בקהיליית המשפטים. ככלל, אין בקיומם של יחסים כאלה כדי לשלול אפשרות של מיפגש, בין השופט לבין פרקליט שהוא חברו או ידידו, באולם המשפטים. בשונה מנגיעה אישית ישירה של השופט בנושא הדיון, ובשונה מקירבה משפחתית או חברתית למי מבעלי הדין, יחסי חברותו של השופט עם פרקליט המופיע לפניו אינם יוצרים פסלות "אינהרנטית". השופטים מוחזקים כיודעים ואמונים להבחין בין עשייתם על כס המשפט לבין חייהם הפרטיים; וגם הפרקליטים, בהופיעם לפני שופט שמחוץ לאולם המשפטים הוא ידידם הקרוב, מוחזקים כיודעים לשמור על מידת הריחוק המתחייבת מן המעמד. מאידך גם אין מקום לומר, כי בכל מקרה יהיה זה ראוי ששופט יכהן במשפט בו מופיע פרקליט שהוא ידידו או חברו הקרוב. ואמנם תיתכנה נסיבות בהן ייטיב השופט לעשות אם ימשוך את ידיו ממשפט כזה; לא, חלילה, מטעמים של נוחות אישית, אלא מחשש שבנסיבות העניין עלולה ישיבתו באותו משפט להכביד על יכולתו למלא כראוי את תפקידו השיפוטי, או ליצור מראית לא נאותה. השאלה אם לישב במשפט כזה, או להימנע מכך, נתונה בראש ובראשונה להכרעתו האישית של השופט, שאם לא יוכח אחרת, תוכל לרוב להתקבל כהכרעה מקצועית ומצפונית שאין עילה להתערב בה.

13. המסקנה העולה מן האמור היא, כי דין העתירה - על שני חלקיה - להידחות. בהתחשב במהות העניין, לא ייעשה צו להוצאות.

ניתנה היום, ט' באדר ב' תש"ס (16.3.2000).

שופט

שופט

שופט

העתק מתאים למקור
שמריהו כהן - מזכיר ראשי
F03.00016220